

Asia: VN/16121/2020

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027 - kierrätyksestä kiertotalouteen

Visio (luku 2)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, pitää tärkeänä, että visio on laadittu vuoteen 2030 asti, vaikkakin jätesuunnitelma on voimassa vuoden 2027 loppuun. Tarvetta olisi vielä pidemmänkin aikavälin tarkastelulle, jotta kiertotaloustoimet saadaan linjaan hiilineutraalisuustoimien kanssa. Pidämme hyvänä sitä, että visio huomioi kierrätysmarkkinoiden toimivuuden.

Keräysjärjestelmät, laitospasiteettitarve ja sijoittumisperusteet (luku 3)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Biologisen käsittelyn osalta Valtsussa esitetty arvio on mielestämme liian alakanttiin, kun siinä todetaan ”erityisesti tarvitaan yhden tai useamman tilan yhteisiä biokaasulaitoksia käsittelemään lantaa ja maataloilla syntyviä kasviperäisiä jätejakeita”. Suomen biokaasusektori on asettanut tavoitteekseen, että vuonna 2030 biokaasun tuotanto on 4 TWh. Nykyinen tuotanto on 0,878 TWh. Suomen hallitus vahvisti 4 TWh:n biokaasun tuotantotavoitteen syksyn 2021 budjettiriihen yhteydessä. Merkittävin osa tuotetusta biokaasusta käytettäisiin liikenteessä, erityisesti raskaassa liikenteessä.

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry on arvioinut, että tavoitteen saavuttaminen edellyttää vuoteen 2030 yli sataa uutta biokaasulaitosta eri puolille Suomea. Laitosmääriä on mahdoton ennustaa tarkkaan, mutta tarkasteltuna nykyistä laitostekniikkaa ja kustannuksia, niin tuotannon lisäys voitaisiin saada esimerkiksi seuraavasti (vuosi 2021 vs. vuosi 2030):

- 13 uutta isoa maataloussyötepohjaista laitosta,
- 45 uutta maatalous- ja teollisuussyötepohjaista keskikokoista laitosta,
- yli 100 pientä uutta maatilakohtaista biokaasulaitosta,
- uusia jätepuhdistamokohtaisia laitoksia muutamia,

- biojätteitä käsitteleviä uusia laitoksia ainakin 13 (neljä laitosta otetaan käyttöön vuosina 2021/2022) ja
- teollisuuden biokaasulaitoksia ainakin 7.

SBB:n arvioiden mukaan vuonna 2030 maataloussyötepohjaista biokaasun tuotantoa olisi lähes 2 TWh (sisältäen mm. noin 30% vuotuisesti lantamäärästä; vuonna 2020 tuotanto 0,018TWh), yhdyskuntien biojätepohjaista noin 0,65 TWh (noin 0,41 TWh vuonna 2020), jätevesilietepohjaista noin 0,25 TWh (0,24 TWh vuonna 2020), kaatopaikkakaasuja noin 0,175 TWh (0,238 TWh vuonna 2030) ja ns. uutta tekniikka ja syötteitä noin 1 TWh. 4 terawattitunnin tavoite on vaativa, mutta realistinen. Toimenpiteitä vaaditaan eri ministeriöissä niin biokaasun tuotannon kuin kysynnän lisäämiseksi.

Biojätteen käsittelyn kapasiteetin tarpeen osalta olemme samoilla linjoilla, että nykyinen laitospasiteetti ei vielä käy täydellä kapasiteetilla. Kuitenkin tarvetta uudelle laitospasiteetille on vielä. Biojätteestä tulee olemaan kova kilpailu.

Vuoden 2021 aikana valmistuu noin 110 000 GWh uutta biokaasun tuotantokapasiteettia, joka on biojäte- ja lietepohjaista.

Sivulla 9 esitetty arvio yhdyskuntien biojätteen käsittelykapasiteetista (290 000–370 000 tonnia) on mielestämme oikean suuntainen.

3.5 Jätehuollon investointitarpeet ja taloudellisen ohjauksen tarve -osiossa voisi mainita, että laitosinvestoitutukia ja erilaista kokeilurahoitusta on mahdollista saada Kestävän kasvun ohjelman (RRF) kautta, mikä tuo vuosille 2021-2023 korotetut määrärahat esimerkiksi TEM:n alaisiin energiainvestointitukiin, MMM:n maatilojen ja maaseutujen investointitukiin ja YM:n kiertotalousohjelman toimeenpanoon. Yhdyskuntien biojätteitä käsittelevät biokaasulaitokset ovat perinteisesti pärjänneet hyvin näissä rahoitushauissa. On tärkeää varmistaa, että myös jatkossa esimerkiksi biokaasulaitoksiin, ravinteiden kierrätykseen ja erilaisiin kiertotalousratkaisuihin on saatavissa investointitukia.

4. Jätesuunnitelmaan kytkeytyvät strategiset ohjelma -osioon voisi lisätä kansallisen Biokaasuohjelman, joka valmistui tammikuussa 2020.

Tavoitteet ja toimenpiteet (luku 5)

1. Tiedon oikeellisuus ja digitaalisuus

-

2. Jätteen synnyn ehkäisyn yleiset toimenpiteet

-

3. Yhdyskuntajätteet

-

4. Pakkausjätteet

-

5. Kertakäyttöisten muovituotteiden vähentäminen

-

6. Biohajoavat jätteet

Kannatamme 6b tavoittoa. Toivoisimme, että tavoitteen yhteydessä mainitaan selkeästi aikataulu (vuosi 2027?). Tavoite on tiukka, mutta realistinen. Tavoitteen saavuttamiseksi toimenpide 6.2 on erittäin tärkeä. Myös toimenpiteet 6.5 ja 6.6. ovat tärkeitä erilliskerätyn biojätteen laadun varmistamiseksi.

Kannatamme lämpimästi 6c tavoitetta.

Esitämme, että 6.8-toimenpiteeseen täsmennetään aikatauluksi 2023-2027. Lisäksi esitämme, että toimenpiteen otsikkoon lisätään kehitystoimet tutkimusrahoituksen rinnalle. Tutkimus- ja kehitysrahoitus on tärkeää myös jatkossa ravinteiden kierrätyksen lisäämiseksi.

6.9 toimenpide on tärkeä. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että tiivis yhteistyö eri ministeriöiden välillä on välttämätöntä. Perinteinen vastuunjako jäte- ja tähdepohjaisten syötteiden osalta ei jatkossa toimi, kun kiertotalousajattelu murtaa perinteisiä sektorirajoja. Jatkossa biojäte- ja lietepohjaisten kierrätyslannoitevalmisteiden rinnalle tulee myös agri-pohjaiset kierrätyslannoitevalmisteet (mädätejäännös). Lanta ei ole jätettä ja toisaalta osa nurmisyötteistä ja muista massoista luokitellaan tähteiksi. Jonkun verran on toki myös jätestatuksen omaavaa agri-syöteittä, joita käsitellään biokaasulaitoksissa esim. pilaantuneet säilörehut.

6.10 toimenpide on tärkeä toimenpide. Nyt lainsäädäntö on epäselvä, mikä hidastaa investointeja. Myös ministeriöiden kehitysrahojen suuntaaminen on vaikeaa, koska suuntaviivat eivät ole selkeät. Vuoden 2022 aikana tulisi saada asian saralla selkeitä edistysaskelia ja vuoden 2023 aikana jo selkeät suuntaviivat lainsäädännössä. Orgaanisten jätteiden Eow-tarkastelua olisi tarpeen laajentaa myös muuhun kuin maatalouskäyttöön, eli mukaan myös viherrakentaminen.

Kannatamme 6.12 toimenpidettä. Esitämme, että vastuutahojen joukkoon lisätään yhdistykset. On erittäin tärkeää laajentaa toimenpiteen skouppia koko arvoketjuun, sillä tuotteiden kilpailukykyä ei voida kehittää ainoastaan oman porukan kesken, vaan mukaan tarvitaan koko arvoketju, kuten maanviljelijät, elintarviketeollisuus ja lannoitevalmisteteollisuus ja raaka-ainetoimittajat. Hyvä esimerkki laaja-alaisesta toiminnasta on Ravinnekierto2030-visio (kts. [Www.ravinnekierto2030.fi](http://www.ravinnekierto2030.fi)). Lisäksi toimenpiteiden joukkoon olisi tarpeen lisätä myös viestintää ja tietoisuutta.

Kannatamme 6.13-toimenpidettä. Laatulannoite-järjestelmä ylläpito on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Lisäksi järjestelmän päivittämistä suhteessa muuttuvaan lainsäädäntöön työestetään parhaillaan. Ensimmäisen toimintavuoden perusteella voidaan todeta, että järjestelmä on toiminut hyvin: yritysten toimittamat analyysitulokset osoittavat, että mukana olevat tuotteiden raskasmetallipitoisuudet ovat reilusti alle kansallisten lakisääteisten raja-arvojen ja pääosin jopa EU-lannoitevalmisteasetuksen orgaanisille lannoitteille annettujen raja-arvojen. Laatujärjestelmää voitaisiin hyödyntää EOW-menettelyssä, jolloin järjestelmän kautta voitaisiin saada EOW-menettelyssä tarvittavia tietoa ja näin voitaisiin välttää päällekkäistä työtä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

Esitämme, että 6.14-toimenpiteeseen lisätään vastuutahoksi myös yhdistykset.

Kannatamme 6.15-toimenpidettä, sillä julkiset hankinnat ovat tältä osin hyödyntämättä. Laatulannoite-järjestelmää ja muita vapaaehtoisia menetelmiä voitaisiin hyödyntää hankintaohjeistuksessa.

7. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

-

8. Rakentamisen jäte

-

Seuranta (luku 7)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Muut suunnitelman osat

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Vaikutusarviointi

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Muuta

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Virolainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry